

CLASS : 10th (Secondary)

Code No. 5508

Series : Sec. April/2021

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

SET : A

संस्कृत

भाग – II

(वस्तुनिष्ठ प्रश्न)

(Academic/Open)

(Only for Fresh/Re-appear Candidates)

-
- कृपया जाँच कर लें कि **भाग-II** के इस प्रश्न-पत्र में मुद्रित पृष्ठ **8** तथा प्रश्न **10** हैं।
 - परीक्षार्थी अपना रोल नं० प्रश्न-पत्र पर अवश्य लिखें।
 - कृपया प्रश्नों का उत्तर देने से पूर्व यह सुनिश्चित कर लें कि प्रश्न-पत्र पूर्ण व सही है, परीक्षा के उपरान्त इस सम्बन्ध में कोई भी दावा स्वीकार नहीं किया जायेगा।
-

निर्देश: –

- (i) **सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।**
- (ii) **प्रश्नसंख्या प्रश्नपत्रानुसारम् अवश्यमेव लेखनीया।**

(बहुविकल्पीय उत्तरात्मक प्रश्नाः)

1. (i) युष्मद् शब्दस्य द्वितीया एकवचने किं रूपम् ?

1

(क) त्वाम्

(ख) त्वम्

(ग) युवाम्

(घ) माम्

5508/(Set : A)/ II

P. T. O.

(ii) देव शब्दस्य चतुर्थी वि० एकवचने किं रूपम् ? 1

(क) देवय

(ख) देवायै

(ग) देवात्

(घ) देवाय

(iii) बालिका शब्दस्य तृतीया वि० बहुवचने किं रूपम् ? 1

(क) बालिका

(ख) बालिकाम्

(ग) बालिकया

(घ) बालिकाभिः

2. (i) पा - लृटलकारस्य म० पु० एकवचने किं रूपम् ? 1

(क) पासि

(ख) पिबसि

(ग) पिबिष्यसि

(घ) पास्यसि

(ii) पा - लोटलकारस्य म० पु० बहुवचने किं रूपम् ? 1

(क) पान्तु

(ख) पिबन्तु

(ग) पिबानि

(घ) पिबत

(iii) नी - लटलकारस्य प्र० पु० एकवचने किं रूपम् ? 1

(क) नयति

(ख) अनयत्

(ग) नयन्ति

(घ) नेष्यति

3. (i) 'सह' उपपद योगे का विभक्ति ? 1
- (क) तृतीया (ख) चतुर्थी
- (ग) पंचमी (घ) षष्ठी
- (ii) 'प्रति' उपपद योगे का विभक्ति ? 1
- (क) पंचमी (ख) चतुर्थी
- (ग) तृतीया (घ) द्वितीया
- (iii) 'अलम्' उपपद योगे का विभक्ति ? 1
- (क) प्रथमा (ख) द्वितीया
- (ग) तृतीया (घ) पंचमी
4. अव्ययपदेन रिक्तस्थानं पूरयत –
- (क) प्राकृतिकवातावरणे क्षणं सञ्चरणम् लाभदायकं भवति। (अपि/तथा) 1
- (ख) यत्र हरीतिमा शुचिः पर्यावरणम्। (तत्र/कुत्र) 1
5. (i) 'शरीरम्' पदस्य पर्यायपदं लिखत – 1
- (क) कायाम् (ख) देहा
- (ग) शरीर (घ) तनुः
- (ii) 'कुटिलम्' पदस्य पर्यायपदं लिखत – 1
- (क) वक्रम् (ख) सरलम्
- (ग) कठिनम् (घ) बक्रम्

6. (i) 'मूर्खः' अस्य विलोमपदं वर्तते -

1

(क) निर्लज्जः

(ख) निर्बलः

(ग) दुर्लभः

(घ) विद्वान्

(ii) 'निर्बलः' पदस्य किं विलोमपदम् ?

1

(क) बाली

(ख) बलिः

(ग) बलि

(घ) बली

7. (i) 'कः + अपि' इति पदे किं सन्धिपदम् ?

1

(क) कोऽपि

(ख) कापि

(ग) करपि

(घ) कोरपि

(ii) 'ग्रामगतः' अत्र किं विग्रहपदम् ?

1

(क) ग्राम गतः

(ख) ग्रामां गतः

(ग) ग्रमं गतः

(घ) ग्रामं गतः

(iii) 'पंचानां पात्राणां समाहारः' अत्र किं समस्तपदम् ?

1

(क) पंचपात्रम्

(ख) पंचापात्रम्

(ग) पंचपात्रः

(घ) पंचपात्राणि

- (iv) 'कथा' इति पदस्य विशेषणपदं चिनुत – 1
- (क) शलाघ्या (ख) शलाघ्या
(ग) शालघ्या (घ) शलाघ्यः
- (v) 'कज्जलमलिनं धूमं' अत्र किं विशेष्यपदम् ? 1
- (क) कज्जलमलिनं
(ख) धूमं
(ग) कज्जलेन
(घ) मलिनेन
- (vi) 'वरणीया' इति पदे कः प्रत्ययः ? 1
- (क) यत् (ख) अनीयर्
(ग) ल्यप् (घ) क्त
- (vii) 'जातम्' अस्मिन् पदे कः प्रत्ययः ? 1
- (क) क्त (ख) क्तवतु
(ग) शतृ (घ) तव्यत्
- (viii) 'सलिलम्' इति पदस्य समानार्थकपदम् अस्ति – 1
- (क) जलम् (ख) दुग्धम्
(ग) मिष्ठानम् (घ) सलीलम्

(ix) 'गवाश्च' पदे सन्धेः नाम किम् ?

1

(क) दीर्घ

(ख) स्वर

(ग) व्यंजन

(घ) विसर्ग

(x) 'प्रसीदति' अत्र कः उपसर्गः ?

1

(क) प्र

(ख) पर

(ग) प्रसी

(घ) ति

(xi) 'प्रकृतिः' अत्र कः उपसर्गः ?

1

(क) परा

(ख) पर

(ग) प्रकृ

(घ) प्र

(xii) 'न + अस्ति' अत्र किं सन्धिपदम् ?

1

(क) नास्ति

(ख) नस्ति

(ग) नास्तिक

(घ) नास्ती

(xiii) '20' स्थाने संख्यावाचीपदं चिनुत -

1

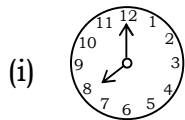
(क) विंशतिः

(ख) विशति

(ग) विंशत्

(घ) विंशति

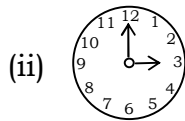
8. घटिकां दृष्ट्वा रिक्तस्थानं पूरयत -

(i)

विद्यालयं गच्छति छात्रः वादने। (अष्ट/दश)

1

(ii)

छात्रः वादने गृहम् आगच्छति। (पंच/त्रि)

1

(रचनात्मकं कार्यम्)

9. पत्रं पठित्वा मञ्जूषातः उचितपदं चित्वा रिक्तस्थानं पूरयत -

5 × 1 = 5

सेवायाम्

प्रधानाचार्यः महोदयः,

राजकीयः उच्चविद्यालयः

हिसारः।

.....(i).....

सादरं नमो नमः

अहं छात्रावासं(ii)..... प्राप्तवान्। अस्मिन्(iii)..... प्रकाशस्य चागमनाय(iv).....
सन्ति। अत्र(v)..... सुप्रबन्धः। कापि चिन्ता न कार्या। मातृपादयोः प्रणामः अस्तु।

भवदीयः पुत्रः

अभिषेकः

मञ्जूषा

सुखेन, वायोः, पानाशनयोः, पूज्यपाद, वातायनानि।

10. चित्रं दृष्ट्वा मञ्जूषातः उचितपदं चित्वा वाक्येषु रिक्तस्थानं पूरयत -

5 × 1 = 5

वाक्यानि -

- (क) अस्मिन् चित्रे दर्शितः।
- (ख) शशकः एकां कल्पितां कथां श्रावितवान्।
- (ग) शशकः सिंहं समीपं नीतवान्।
- (घ) कूपस्य जले सिंहः अपश्यत्।
- (ङ) क्रोधेन सिंहः आत्मानं अक्षिपत्।

मञ्जूषा

कूपे, सिंहम्, कूपः, स्वप्रतिबिम्बम्, कूपस्य।